

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Melyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — ill.
Videken: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos

Feloldó szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Aprilis elsején új előfizetést nyitunk a Debreczenre. Kérjük azokat a t. előfizetőinket, akiknek előfizetése március havában lejár, hogy az előfizetés megújításáról gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály történjék. Egyben kérjük a lakóhelyváltoztatások szives bejelentését.

Barázdák.

Az alkotmányt elkobozták, az országgyűlést szétkergették és Jánosi Zoltán vasárnapi nyilatkozatában még mindig az általános szavazati jogot követeli. Ez éppen olyan, mint mikor az erdő leégett és az erdőirtó munkás a bentégett fejszéjének a nyelét követeli!

Igenis követeljük mi is a választói jog általános kiterjesztését, csak hogy oly módon követeljük, hogy a nemzeti biztosítékok bástyázzák körül és előbb az alkotmányos élet állítsák vissza.

Ez az eszme a mi szemünkben nem magasba vezető lépcső, de most azzá lett, amikor a törvénytelen s ezért minden törvénytelenre kész kormány az önkény zsoldjában a nemzet jogos törekvéseinek letörésére, a nemzet alkotmányának megsértésére, szabadságának letiprására az utca népét játszotta ki nagy ütőnek, azóta jó

ajánló levél azoknak, akik előmenetelüket, boldogulásukat a mindenreképes és ezért mindenható államhatalomtól várják, ha ők is zsoldjába szegődnek és legyezzelvé az alsó néposztályok hiúságát, kedvébe járnak a nagyoknak, azaz azoknak, akik most a gyoknak látszanak.

Népjogokért, világszabadságért lelkesedni, ezért küzdeni, de a nélkül, hogy saját nemzetünk ellen foglaljunk állást, ezt nagyon szépen ki lehet egyeztetni! *Petőfi Sándor is a világszabadság lantosa volt és meghalt a hazáért!* De sohasem lett volna rávehető arra azért, hogy a hatalmasoknak kedvébe járjon, vagy bármi más okból is — *világeszméknek szegődjék zsoldjába saját nemzete ellen!*

Ez a mostani locsogás és kufárkodás a nagy eszmékkel felaprózása annak a nagy gyémántdarabnak, amely annál többet veszít értékéből, minél kisebb darabokra török.

Az önkény hovatovább mind bátrabb lesz és lábba akar tiporni minden jogot, törvényt és igazságot, mert nincs parlament, mely felelősségre vonhatná annak végrehajtóit.

Azért nem írják ki tehát a választásokat, hogy ne feszélyezze őket semmi sötét munkájukban és fegyveres erővel elnyomjanak minden ellenállást, mert Fejérváry szerint csak akkor lesz választás,

midőn teljes rend és csend lesz az országban.

Látszólag ezt elérhetik a fegyveres erőre támaszkodva, de a nemzet jogos kivánságait ki nem irthatják és azokért folyni fog a küzdelem mindaddig, míg azok győzelemre jutnak. A balgák a 67-es alapot akarják így megmenteni és abszolutisztikus intézkedéseikkel rövid idő alatt a függetlenségi táborba tömörítik az egész nemzetet. És akkor, hiába lesz minden kísérlet a kiegyezés fenntartására, a nemzet többé alkudni nem fog, hanem lerázza magáról azt az átkos közös viszonyt, mely megfojtotta nemzeti fejlődésünket, kiszípolyozta minden anyagi erőnket.

Az országgyűlés össze nem hívása első sorban tehát azt fogja eredményezni, hogy lerombolja a politikai pártok kereteit és midőn újra ítéletre fogják felhívni a nemzetet, az, kivéve pár nemzetiségi kerületeit, mind függetlenségi-párti követet fog felküzdeni az országgyűlésre.

Az osztrák ipar, a „bécsi rongy“ kiküszöböléséről, tehát társadalmi mozgalomról, társadalmi uton szolgálható nemzeti cél megvalósításáról van szó és ki merné kétségbe vonni, hogy ezekben a dolgokban felmulthatatlanok a nők, hisz ők a szavukkal is el tudják érni azt, amit mi férfiak olykor a legnagyobb erőmegfeszítéssel se tudunk

Ha férfi volnék . . .

Zugjon az Élet! Vad ökölcsepások
Törjenek sort a népek erdején,
El nem rejtozom, hanem szembe állok:
Ifju erőmmel megbirkózom én,
Akármint ront rám a föld kerekén!

Szegénység ha jó? — Játszva elbirom!
Alázkodó könnyekbe nem borít:
Emelt fővel hordom! Vagy megvívom
A fukar Élet elzárt kapuit
A kincsekre váltom koldus-rongyait!

Szenvedés ha jó? Viharok után
Még kékebb lesz az ég fejtünk felett
S száz bimbó pattan egy letört nyomán!
A lelket, a költészetemet
A bú is így termékenyíti meg!

Rosszakarat jó? Bujkáló szava
Hiába támad orvul ellenem:
Szennyfoltot rajtam nem ejthet soha!
Kítárva nyíltan egész életem,
Egy gondolatom se rejtegetem!

S ha jó a halál? — Mit nekem halál?!
Szembekacagom rémes árnyait:
Lelkem nem görnyed igája alá!

Nem csupán, mert a hit is így tanít
Én magam érzem örök szárnyait!

Csak jöjj te Élet! Nem szököm meg gyáván:
Diadalmasan győzni fogok én
A balsors, a vak éjjek homályán,
Ifju erőmmel, hiez enyém, enyém:
Minden napsugár a föld kerekén!

— Így dalolnék én, hogy ha férfi volnék
S nem ilyen gyöngé, félős szívű asszony:
Aki, ha megzendül felettem az ég,
Hogy harsogása fülemben ne hasson,
A két karomba rejtem el az arcom . . .

Jörgné Draskóczy Ilma.

Az Ugordy-lányok.

Irta: Wieland Gizella.

A tavaszi napok melege simogatta a lombtalan fák alig fakadó rügyeit s a déli órák jóleső verőfényében a falusi emberek nem csekély megbotránkozására az ugynevezett nagy utcán le-föl sétált két leány. A nagy-utca falun az, a mi nálunk az a meghatározatlan utronal, amit korzónak hívnak, vagyis világosabban: a hol nálunk divatos tavaszi toilletekben sétálni szoktak; falun azonban ezt az utcát — bizonyos tekintélyt

elárulni hivatott hangsúlyl — nagy-utca-nak hívják és nem sétál benne senki. Mert falun nem azért jobb a levegő, hogy ott az emberek sétáljanak, pláne leányok! Aztán 12 órakor. Istenem! ilyenkor minden jó gazdasszonynak igérkezni szokott leány a konyhában áll, kavarja az ételt s a takaréktűzhely melyegétől rózsákat festett az arcára.

Ha aztán hozzá illő alkalom van, egy fiatal házasulandó ember személynében vendéget látni a házban, akkor, no akkor, okvetlen előkerül a hagyományos fehér kötényke s a házikisasszony bájos mosolyok kíséretében betálatja a saját izléses főzjét. Punktum.

Ez így volt évtizedek hosszú során által. Ilyen módszer mellett mentek férjhez az összes falubeli kisasszonyok, nevezetesen: az Ugordy-leányok mind. Valahány remek gazdasszony volt. S amennyit a mai modern nő a tantermek, bankok, boltok és hivatalok piszoktól, füsttől fertőzött falai között a pénzszerezés szükséges szent hevéből ittasultan görnyed és turósszinűvé dolgozza magát, majdnem annyit gubbasztottak az Ugordy-lányok is, a muskátlis ablakon belül, egy kosár foltozandó fehérnemű és harisnya mellett. Az igaz: férjhez mentek mind 20 éven alul, jóképű falusi emberekhez, ahol aztán tovább gazdálkodtak, gyerekeket neveltek, foltoztak és stopoltak. És ime, az unokáik déli 12 órakor a nagy-utcán sétálnak, míg

A LEGDIVATOSABB,
A LEGTARTOSABB,
ÉS A LEGOLCSÓBB,

Tavaszi

FÉRFI ÉS
GYERMEK

Ruhát

csak a

GERŐ

ruha nagyáruházában lehet legjobban vásárolni.

Debrecen, Piacz-utca 61 sz. alatt, az ujonnan épült III. emeletes Fischer-palotában Szent-Anna-utczával szemben. 105—10

kivinni. Csodákat művelhetnek a nők, ha ők lépnek egyesült erővel sorompóba a magyar-íparért. S legkisebb lehet a csodák között első helyen az, hogy éppen velünk, férfiakal csináltatják meg, éppen nálunk viszik ki azt, amit mi magunk és magunk között mi, nem tudunk kivinni.

Ha már oly szerencsés lehet Debreczen társadalmá, hogy hazafias, lelkes és áldozatkész magyar nők veszik a kezükbe a magyar ipar-akcióját, akkor csak örömmel és két kézzel kellene megragadni az alkalmat, hogy a férfi tagokból alakult iparpártól szövetség is csatlakozzék az ő zászlójuk alá, hiszen közös a zászló; csak lelkesebb, csak buzditóbb, ha azt a nők lobogtatják.

Bécsben egész évtizedre bezárták az önálló vámterület ajtaját. Intézményes uton 1917. előtt nem biztosíthatjuk a magyar ipar föllendülését, nem vehetjük kezünkbe a jövőjének zálogát. De addig se tehetünk arról, hogy a nemzeti kokárdát is, amit most a mellükön hordanak a magyar nők és honleányok, ne hozzák Bécsből, az osztrák gyárakból.

Az osztrákok legtöbb árunál éppen azal csapják be a magyarokat, hogy nemzeti jelleggel látják el a készítményüket. Hát nem lehetne a magyarnak is kitalálni olyan jellegűt, amivel megtudná különböztetni az osztrákárut a magyarárutól? Dehogyan nem. Van ilyen karakter. És ha nem volna, a szövetség arról is gondoskodott, hogy legyen. Viseljük a tulipán-jelvényt, de ne csak a mellünkön, de a szívünkben.

Mit akar a nemzet?

Kifordítják sarkából az egész világot. Mindent meghamisítanak. El akarják hitetni, hogy a nemzet semmit sem akart abból, amiért a vezérek az utóbbi esztendőben harcoltak.

Ha úgy volna igaz, ahogy ők állítják, akkor Magyarország mindeztideig álmodott, még pedig nagyon csunyát. A

nemzet akarta a katonai kiadások és ujoncjutalék fölemelését, mindennemű katonai engedmények nélkül.

Imádta a Gotterhaltét. Kolozsvár népe azért rendezte a híres tüntetést, mert meg akarták akadályozni abban a gyönyörűségében, hogy a császárhimnusz élvezhessen. A nemzet akarta a házszabályrevíziót, a parlamenti szájkosarat az ujoncmegajánlási és budgetjog elkobzását. Akarta a november 19-iki zsebkezdő merényletet. Akarta január 26-án a Tisza-féle merénylet-gárda fényes győzelmét. Akarta a vezényszó és önálló vámterület kikapcsolását már 1905 februárban. Akarta az alkotmány és törvényellenes Fejérváry-kormány kinevezését. Akarta a képviselőház folytonos elnapolását. Akarta a társadalmi osztályoknak egymásra uszítását. Akarta az ujmódi főispánok kinevezését. Akarta a sajtószabadság, a gyülekezési jog elkobzását. Akarta az országgyűlés feloszlatását, az alkotmány felfüggesztését, a katonai uralom kihirdetését, a pátensekkel és rendeletekkel való kormányzást, a törvénytelen királyi biztosok kiküldését, alkotmányvédő törvényhatóságok eltiprását s a többi sok, már eszeveszett tulkapásait a hatalomnak, — mindezeket akarván akarta a nemzet ugyebár? Ha mindezeket nem akarta a nemzet, akkor miért adott mindez alkotmányellenes merényletekre okot és alkalmat? A nemzet nem csinált forradalmat. Magyarország nem akart elszakadni sem Ausztriától, sem a dinasztától. Ferenc Józsefet senki sem akarta detronizálni vagy elkergetni.

Magyarország csupán azt követelte hogy a törvények, amelyeket a koronával egyetértőleg hozott, a valóságban is végrehajtsanak. A hadsereg magyar részének magyar nyelvét, az önálló vámterületet s a paritásos kül-

képviselőket biztosító törvényeket. Ennyit akart a nemzet s az volt a bűne, hogy egyáltalán akarni mert. Ezért kellett törvényes képviselőt szétverni, nyomorral és szenvedéssel boldogítani.

Ha a törvényhatósági bizottság ragaszkodik az alkotmányhoz, egyszeren megfosztják önkormányzatától. Nem úgy veszik el tőle, törvénytelen, alkotmányellenes és erőszakos módon, hanem ő maga prédálja el esztelenül és lelkiismeretlenül. Mindent meghamisítottak, a tényeket kifordították helyzetükből s fejetetejére állították a kézzel fogható valóságot.

Ma azt kívánják, hogy ismerjük el a törvénytelenséget törvénynek, holnap majd azt kívánják, hogy szavazzuk meg az öszszbirodalmi egységet, amint már kívánták máskor is. Ha aztán mindent úgy megcsinálunk, amint Fejérváry és társai meg az őket jó pénzért támogató apró alakok kívánják, akkor aztán nem kell egyéb, csak a trónon elkövetkező új ember, aki egyetlen ökölcspással úgy beleszédít bennünket az öszszbirodalomba, hogy soha többé meg nem találjuk az önálló Magyarországot.

Habsburg-politika.

Irta: Barry László.

Jókai Mór írta, — természetesen még balpárti korában — hogy az István király jobbának legendájára valami óriási szükség van a magyarnak, mert hiszen csakis ebből a legendából tudhatja, hogy a királyoknak jobb kezük is szokott lenni. Ez a bonmot teljesen ráillik a Habsburgokra, a kik, legalább hozzánk magyarokhoz, nem mutattak meg egyebet balkezöknél.

Törvénytiszteletben és királyhűségben aligha van párja a mi nemzetünknek. A nemzeti jogok legerősebb érzékisével rajta le alkotmányának alapköveit a pusztaszeri pontokban és az aranybullában s a legbéké-
tűrtőbb conservatismussal nézi el századokon

otthon elkészül az ebéd s ők jóllakottan le nem heverednek egy kissé. Azután következik zongora, ének, lawn-tennis, francia, angol, festés, torna és mi egyéb modern nyavalya.

A nagymama, mert anyjuk már nem volt a két Ugordy leánynak, a nagymama, igen gyakran sóhajtott és még gyakrabban az orrára csuzzott pápaszemén fölül szomorú fejrázások közepette kísérté figyelemmel a két unokája modern semmittevéését és megindító aggodalommal az összes ösök nőalakjainak tiszteletreméltó példáját, mint kövételre méltót, rajzolta le előttük. Etta, az idősebbik, igen komolyan hallgatta, aztán hirtelen össze-vissza esékoltta, sarkon perdült és kifelé. Egy-kettő, behozta a hegedűjét s a másik, akit Erzsinek hívtak, a szoknyája szélét fölfogva olyan gyönyörűen járta a csárdást, hogy még az öreg asszony is, fiatalasága emlékein felélénkölve, elfeledve öszszes aggodalmait.

— Menjetez hát, veletek nem lehet okosan beszélni!

És ők mentek, ugyannyira mentek, hogy rövid egy esztendő múlva a bánattól teljesen megöszszült nagymama a következő sürgönyt kapta:

„Estére jövünk két vőlegényvel és ezer kézesókkal. Etta és Erzsik.”

Hogy mit érzett a nagymama, ezt bajos volna leírni. Az örömet, az igaz, meglehetősen hűtötte az a tudat, hogy ezek a lányok gardedame nélkül, holmi fiatal urakkal jönnek a házába. Szent Isten! Mit szól ehhez a falu népe! Micsoda botrány az ő becsületben megöszszült vén fejének!

Hogy a falu népe az ő két unokáját

régen nem számítja már a tisztességes emberek sorába, azt nem tudta ő, ki egész nap lapozta a nagybetűs imakönyvet, abból kérve az Istent, hogy térítse meg az unokáit.

Az unokák pedig, mielőtt a fővárosba mentek volna, azon a bizonyos verőfényes márciusi napon, mikor a déli sétával botránkoztatták meg az egész tiszteletreméltó nagyközség érdemes előjáróit, intelligenciáját le egészen a kisbiróig és a harangozóig, a következőképpen beszéltek meg a jövőt.

— Tudod e, — mondta a nagyobbik — hogy mi tulajdonképpen könnyelműen és meggondolatlanul köljük azt a pénzt, amely egyedül az öreganyánké?

— Tudom — válaszolt Erzsik — s azt akarom neked mondani, menjünk fel Pestre és mentsük meg a kauciónkat.

— Hogy érted ezt?

— Hát úgy, hogy körülbelül ötvenezer forintunk van még. Ezzel a végső esetben veszünk magunknak egy-egy főhadnagyot. Ha azonban én szinpadra lépnék, te zongora-, francia- és angol-órát adnál, pénzt szerezhetünk és esetleg még olyan emberhez is mehetünk feleségül, a kit szeretünk.

Ilyen vakmerő tervekkel indult el a két Ugordy-leány és talán ennek a vakmerő elszántságnak köszönhetően, hogy amit más ezer küzdelemmel és fáradsággal sem képes elérni, nekik minden szépen sikerült.

Etta egy leánynevelő intézetben kapott igen szép állást és egy ősi vagyonnal és névvel ellátott professzort kinezott elpusztíthatlan pajkossággal a — nyilatkozatig.

Erzsik, ki született színész tehetség volt, sikkes szép raffinál és ügyes mindennek fe-

lett, szerényen elvétette magát gazdag bankárral, a kinek palotája, meg fogatja volt s a legcsekélyebb ajándéka ezer forintnál kevesebbe nem került. A nagymama, mikor ezeket a mesébe való dolgokat úgy közvetlen közölről tapasztalta, nem igen tudott szólani, hanem hálás tekintettel simogatta a nagybetűs, fakótáblájú imakönyvet. A falu népe pedig, mikor ezüst szerszámot, csinos libériába bujtatott kocsis hajította fogatban jöttek haza az esküvőről az utolsó Ugordy-leányok, hát büszkén mondogatták: itt nőttek nagyra a kis esenevészek előttünk s hogy felvitte az Isten a dolgukat! A nagymama sirt örömeiben, mikor a fényes násznép között ült és neki utalványoztak oda minden látható tiszteletnyilvánítást és kitüntetést. A két menyasszony testvér pedig otthagya rövid időre, egy utolsó negyedórára a fényes elegáns násznépet.

Fehér ruhában ketten mentek le utóljára a dűledező kökerítéssel körülvett ősi kertbe. A márciusi nap édes melegséggel tapadt hófehér ruhájukra s a tavaszi szellő gyöngéden lehelt még fehérebb arcukra bucsucskjait. Pillanatig szólanul nézték egymást s gyönyörű éjsztét szemüket elhomályosította egy sokatmondó öszszinte könyccsepp. Halálos szomorúsággal ölelték meg egymást, aztán büszkén fölemelt fővel szoritottak kezet, s mint valami fogadást úgy mondta az egyik: „Boldogok nem leszünk, de becsülettel vigyük a keresztet!” A másik megtörölte könnyes szemét és mindkettő kőgyva sietett a férje karjai közé.

keresztül, hogy ezt az alkotmányt lábbal tapossa a helvetiai lovagvárból Magyar ország trónjára került balkezű ivadékok egész sorozata. Még ha fölhangzott is néha a „querela Hungariae”; még ha megvillantak is néha a szabadság védelmére kivont Booskay — vagy Rákóczy szabályák, bizony a mi leglabancgyűlöltbb kurucaink tarsolyában is ott volt titkon elrejtve a „vitam et sanguinem pro rege nostro! . . .”

Pedig hát a magyar vér árán diadalhoz jutott s ezért hálaból Magyarországot in effigie anektált Habsburgi Rudolf utódaik közül Habsburgi első Ferdinánd óta vajmi keveset tett csak egy is a magyarok tulajtott lojalitásának kiérdemlésére — és a mit tett: balkézrel tette. Mintha a Mindenható vaksággal verte volna meg a kornás főket, hogy ne lássák meg az önként kínálkozó, odaadó ragaszkodás aranyát, melyen békét, nyugalmat, egyetértést s örök időkre szóló biztonságot szerezhetnének maguknak és házuknak, hanem ahelyett folyton éleszék azt a szelet, mely nemcsak, hogy a sok mindent eltakaró fátyolt lebentti fel szemünk előtt, sőt az egyenetlenkedés tüzeit is napról-napra jobban szítja.

Farkosóvalva történetíróink mindent összeírni Magyarországnak a Habsburgok alatt tett előrehaladásáról s van bennök elég bizantinismus minden fejlődésért az uralkodók javára billenteni a mérleget, de még a leghizelkedőbb történetíró könyvében is akaratlanul végighúzódik a véghetetlen nyomor és szenvedésnek ama bizonyos vörösfonala, a melynek gombolyagját királyválasztó uraink a mohácsi vész után dobták nemzeti közéletünkbe.

Ezt a vörös fonatot nem is lehet láthatatlanná tenni; úgy látszik, örökre össze van bogozva a Habsburgok balkezű politikájával, melynek legegyszerűbb, de legtalálhatóbb kifejezése ez: magyargyűlölet. A most folyó év május 20 dikán lesz három százados évfordulója a bécsi békének, mely első tiltakozás gyanánt áll e balkezű politikával szemben. Hadd aposztrofáljam a bécsi békét megelőző nemzeti küzdelmek lángelkű vezérét Booskayt és hadd aposztrofáljam az utána következő nagyokat, Bellen-től, Rákóczytól kezdve, a hóhérbárd alatt elvérzett Martinovicsékon át egész Kossuth Lajosig, vajjon szükség lett volna-e az ő tiltakozásukra, ha a Habsburg politikában a magyargyűlölet helyét a méltányosság és köteles szeretet foglalja el? Sőt hadd aposztrofáljam a Kolonicsokat is, a Mária Terézia korának elkorcsosult sybaritáit, vagy szabadságharcunknak muszkavezetőit, ugyan mi tette őket Judásokká, ha nem az a politika, mely egész a fogcsikorgatásig, a harapásig rajongott a magyarért?

Vártuk, reméltük, hogy ez a balkezűség 1867 tel megfordul. Talán nem is ok nélkül, mert ha a teljesen szabad nemzetek sorában még nem foglalhattunk is helyet, úgy látszott, hogy a gyűlölködés jege lassanként engedni kezd, király és nemzet egymást megértvén, vállvetve munkálkodik azon, hogy a nemzeti újjáébredés mosolygó tavaszát, a logikai fejlődés törvénye szerint, a teljes szabadság és szeretet gyümölcsöző nyara váltsa fel. Mi hozta mégis nyakunkra most ezt a késői fagyot? Micsoda rontja össze harminc esztendő vezéreinknek zöldel reményét? A sirjából föltámad kísértet, a balkezű politikának emléke, mely a multtal szakítani csak nehezen tud és szeretni, — ah, szeretni nem tanul meg soha.

De mi a kísértetektől nem félünk. Látnunk mi már fagyot májusban is és mégis kivirult utána a természet. Alkotmányos életünk késői fagya csak az első év termésében tehát kárt, de a többi esztendők áldását szájunkból ki nem veheti.

Bármint harcra ellenünk a hagyományos copf; bármily nagy válaszfalat igyekezzék király és nemzet közé emelni a balkéz; vannak, lesznek még nekünk is szószólóink, akadnak Menenius Agrippáink, akik nem csak a fej ellen lázongó tagokat csillapítják le meggyőző szavaikkal, hanem a tagokat meggyűlölt fejben is világosságot gyújtanak, kimutatva, hogy a tagok a fejvel oly szoros összeköttetésben vannak, hogy

a tagok jóléte a feje is, a tagok veszte a feje is . . .

Es ha a Menenius Agrippák a szent hegyről hiába kiáltoznak az egyetértést; majd támaszt a nemzeti önrészt Booskay Istvánokat, akik bátran szemé közé vágják a magyargyűlölt balkezű politikának: „Quo usque tandem abutere?”

IRODALOM

Kossuth Lajos munkái.

Az országos függetlenségi és 48-as párt elnöksége a következő felhívást bocsátotta ki:

Az Atheneum irodalmi intézet, mint Kossuth Lajos munkáinak kiadója, szövetkezett a „Korvin Mátyás” könyvkereskedő társasággal a végből, hogy Kossuth Lajos összes munkáit az egész magyar közönség számára hozzáférhetővé tegye.

Az országos függetlenségi és 48-as párt elnöksége e nagyszabású vállalkozással szemben kötelességet teljesít, amikor felhívja Magyarországot hazafiasan érző polgárait, hogy szerezzék meg Kossuth Lajos munkáit.

Hazánk mostani helyzetében az egész nemzet összeforr a függetlenségi eszme gondolatában és törekvéseiben.

Sok apostola, sok hőse és vértanúja volt ezeknek az eszméknek. De valamennyi közül kiemelkedik lángelméjének világraszóló ragyogásával, hazafias öntelenségű szepőlőten tisztaságával: dicsőséges küzdelmének csodálatos varázslatos hatásával — Kossuth Lajos.

Az ő eszméit, tanításait nem csak éreznie kell a nemzetnek, hanem meg is kell értenie azokat.

Egy hosszú élet magaslatos munkásságát egész teljességében tárja elének az a nagyszabású irodalmi vállalkozás, mely Kossuth Lajos összes munkáit gyűjtötte össze.

Minden magyar embernek meg kell ösmernie Kossuth Lajos egész éretőri nagyságát, hogy e megismerés után, megtermékenyüljön szíve és eszméje a legszentebb hazafi kötelességekkel. A magyar nemzet egész élő szervezetét át kell járnia annak a lobogó tűznek, mely Kossuth Lajos munkásságából: beszédeiből, leveleiből, hírlapi cikkeiből és történelmi tanulmányaiból szikrázik és szórja szét melegét és világszágát!

Kossuth Lajos összes munkáinak gyűjteménye a magyar nemzetnek egyik legnagyobb szellemi kincse.

Legyen rajta mindenki, hogy ezt a kincset elhelyezhesse saját otthonában és örökségül hagyhassa utódainak.

A vállalkozás, mely a magyar nemzet édes anyja méltó fiának, Kossuth Ferencnek gondos ellenőrzése mellett bocsátja a magyar közönség elé a 15 vaskos kötetre terjedő munkát, lehetővé teszi most, hogy előnyös feltételek mellett, nagyobb áldozatok nélkül, kevésbé módos emberek is megszerezhessek azt.

Az egész magyar nemzethez szólunk, mikor kérjük a függetlenségi eszmék híveit, hogy a függetlenségi eszmék legnagyobb apostolának munkáit vegyék meg. A függetlenségi párt képviselőit, a választókerületek pártelnökeit és pártszervezetük minden tényszerűjét im felhívjuk, hogy legyenek buzgó terjesztői Kossuth Lajos összes munkáinak.

Apponyi Albert. Thaly Kálmán.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Péntek, márc. 30. „Leányka” operette. Ujdonság. (C)
Szombat, márc. 31. „Leányka” operette. Ujdonság. (A)
Vasárnap, ápr. 1. délután „Sárga csikó” népszínmű. Bérletszünet.
Este: „Dráma a tenger fenekén” látványosság. Bérletszünet.

Bérlet 149. szám (B)

Kedden, 1906. évi március hó 27-én

LILI.

Operette 3 felv. Irták: Hennequin és Milaud.

S Z E M É L Y E K:

Antonin Plinhárd, tüzér — Békefi Lajos.
De la Grange Batliere, báró — Deési Alfréd.
Saint Hypotese, Vicomte —
nagybátyja — — Poigár Sándor.
Bompán, professzor — — Szabó Gyula.
Bouzincourtne — — — Sz. Gárdonyi T.
Ameli, leányuk — — Fóthy Frida.
Antonin, unokájuk — —
Viktorine, szobaleány — — Dinyési Juliska.

Holnap szerdán és csütörtökön:

Debreceni jótékony nőegylet estélye.

Gül baba hétfőn este nyolcadszor került színre nagy közönség előtt, mely most is lelkesen tapsolt a szereplőknek, különösen Zilahyának és Polgár Sándornak.

Lili. Hervé örökszép zenéjű operettjét, a Lili-t látjuk ma, kedden este viszont a színpadon. Az operettek gyöngye ez a darab, a mely a szezonban másodszer került színre. Plensárt Békefi Lajos játssza.

Leányka. Zsufolt házak előtt mind-egyre nagyobb és nagyobb érdeklődés mellett hónapok óta uralta a Népszínház műsorát Verő György operettje, a mely nálunk e héten kerül színre. Ez az operette újdonság az idei szezon Bob hercege, János vitéze, kassza darab a javából. Az igazgatóság a fővárosi előadásokhoz híven ragyogó kiállításban, hü jelmezekkel hozza színre az újdonságot, melynek próbái annyira előre haladtak már, hogy pénteken a bemutatkozó megvárható.

Zilahy társulata Nyiregyházán. Hétfőn este mutatkozott be Zilahy Gyula színtársulata legelőször Nyiregyházán. A nálunk is nagy sikert aratott „Csöppség” került színre. A közönség zajosan tüntetett a szereplők, de különösen Zilahy mellett, aki még koszorút is kapott. A siker oly nagy és általános volt, hogy a Csöppséget a társulat csütörtökön kénytelen lesz megismételni. Ma, kedden este a „Baccarat” kerül színre, szerdán pedig „Leonard apó”, míg csütörtökön ismét a „Csöppség”.

HIREK.

Husz méterről lezuhant.

Szerencsétlenség a Kossuth-utcán.

Debrecen, március 27.

Borzalmas szerencsétlenség történt ma délelőtt a Kossuth utca 11. számú Zádor-féle házban. Varga Albert cserepező inas lezuhant az emeletes ház tetejéről. A szegény fiu a Zádor ház tetején dolgoztatott Tassy Károly Széchényi kert 27. szám alatt lakó cserepezőnek három inasával. Az emeletes épület udvarfelőli szárnyának tetején az itt ott megrongált cserepeket ujjakkal cserélték fel.

Abban az udvarban van a debreceni kölcsönös segélyző egylet, melybe ma, befizetési nap lévén, százsámra mentek az emberek. Az udvaron jóról-keló embereket egyszerre rémes sikoltás rettentette meg s a következő pillanatban mintegy husz méter magasságból zuhant le Varga Albert cserepező inas, ki eszméletlenül terült el az udvar porondján, melyet perc alatt nagy területen ellepelt a vér.

Óriási izgatottság támadt egyszerre.

Az emberek számai tódultak az udvarra, hol csakhamar megjelent dr. Varga Emil tiszti főorvos is, ki bekötözte a szerencsétlen fiu sebeit és kiszállította a kórházba, hol azonnal ápolás alá vették.

Megjelentek a kórházban a rendőrség emberei is, de Varga Albertet kihallgatni nem lehetett, mivel a lezuhant fiut eszméletre hozni nem sikerült. Varga Albertnek karja és lába eltört, azonkívül rendkívül súlyos belső sérülései vannak, sőt agyrázkódást is szenvedett. Az állapota reménytelen. A hatóság a vizsgálatot megindította két irányban is. Ugyanis törvény határozza meg, hogy az inas csak bizonyos időn túl alkalmazható tetőn levő munkákra. Azonkívül azt is beszéltek, hogy Varga nem véletlenül csuszott meg, hanem egyik inas-társa, ki haragudott rá, bosszúból dobta le.

Magyar leány, magyar zászló.

Belgrádból írják, hogy az ottani francia-klub igen sikerült jelmezestélyt rendezett. Az elit mulatságon Belgrád legintelligensebb közönsége vett részt s megjelentek azon a külföldi notabilitások is. Azok között a leányok között, akik a jelmezestélyre készültek, F. L. magyar kisasszony is helyet talált.

Ez a magyar leány arra határozta el magát, hogy magyar jelmezben jelenik meg s kezében nemzeti színű zászlót tart „Éljen Magyarország” felirattal. Hozzá tartozói, akik szándékáról értesültek, eleinte le akarták beszélni, mert attól féltek, hogy a magyarok ellen tüntetések történhetnek. Fischer Linka, a derék magyar leány, azonban nem engedte loboztatni magát s érzelmeinek a jelmezzel és a zászlóval kifejezést is adott. A bájos fiatal teremtes tehát a maga készítette magyar jelmezben és kezében a nemzeti színű lobogóval jelent meg, nem kis aggodalma között azoknak, akik hozzá tartoztak.

Mikor Fischer kisasszony a terembe lépett s az Éljen Magyarország feliratú zászlót kibontotta, egyszerre láz tört ki a jelenlevők között. A szerbek, franciák s mindazok a külföldiek, a kik a zászlót s a leányt látták, egyszerre hangos kiáltásokban törtek ki s mihamar zúgott a terem az „Éljen Magyarország”, „Éljen a magyar szabadság” és „Éljen Kossuth” kiáltásoktól. A szerbek, a kik mindössze pár szót tudtak magyarul, mind a mi szép nyelvünkön szóltak a derék és hazafias magyar kisasszonyhoz, a kit az estély folyamán folyton ünnepeltek.

Mikor a szerb szólót egy katonatiszttel táncolta, akkor a magyar zászlót az a katonatiszt kibontva tartotta s így viték mellette a zászlót azok is, akik a szünet közben sétáltak vele. Amint tehát látszik, a belgrádi francia klubban tartott jelmezestély tulajdonképpen Magyarország mellett való tüntetéssé nőtte ki magát, révén a kedves magyar leány hazafias ötletének.

— **Bőjtői istentisztelet.** Az ágost. hitv. evang. templomban szerdán d. u. 3 órakor bőjtői istentisztelet lesz.

— **Kinevezés.** Kolbenhayer Kálmán debreceni kir. ítélőtáblai elnöki titkár az igazságügyminiszter ítélőtáblai bírójává nevezte ki.

— **Az árvák ügyei.** Az ev. ref. egyház árvatügyi bizottsága e hó 28 án, szerdán délután 5 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Az ülésen folyó ügyek tárgyalatnak.

— **Királyi biztos a polgármesternél.** Ma délelőtt Naszádi Iván királyi biztos megjelent a polgármesteri hivatalban. Kisérteben voltak Rásó István titkárja és Bardócz András rendőrbiztos, a kik testi épségére ügyeltek a kivételes földi nagyságnak. A királyi biztos, akinek — úgy látszik — egyéni féltékenysége nem oly nagy már, mint kezdetben, már fegyveres csendőrkíséret nélkül is mer járkálni az utcán. Ez a csendes, békés állapot is mutatja, hogy ő reá nincs szükség itt. A királyi biztos egyébként az e havi közgyűlés ügyében tárgyalt Kovács József polgármesterrel. A közgyűlést a polgármester fogja összehívni és ő is fog azon elnökölni a megállapodás szerint. A királyi biztos a városházáról gyalog ment vissza lakására, ugyanazon kísérettel. Az uton ismerősök is jöttek vele szembe, de elfordították a fejüket.

— **Az igazolt városi választások.** Az igazoló választmány hétfőn délután 4 órakor Dr. Kenézy Gyula elnöklése alatt ülést tartott, amelyen a választott tagok közül is jelen voltak azok, akiket sem távollét, sem összeférhetetlenség nem akadályozott a megjelenésben. A formásokon hamar átesett a bizottság s nyomban hozzálatott a decemberben megválasztott 47 városatyá mandátuma ellen beadott felebbezések elintézéséhez. Öt kerületben rövid vita után igazolták a megválasztott városatyákat s mindössze a hatvan utcai kerületben megejtett választásnál észleltek olyan mérvű szabálytalanságokat, amelyek miatt a vizsgálatot elrendelték. Igazolt városatyák lettek a Csapó-utcai kerületben Bácsi András, Bihari István, Kovács János, Kiss Albert, Pongó Lajos, ifj. Schwarz Vilmos és Varjas Sándor, a Péterfia utcai kerületben Igazolt városatyák lettek: Török Péter, Kertész István, Zöld Mihály, Nagy Zsigmond, Kiss Bálint, Kertész István, Polgári Sándor, Pálffy Ferenc, Márton Imre, a Piac utcai kerületben: Dr. Balkányi Miklós, Csanak János, gróf Dégenfeld József, Márk Endre, dr. Popper Alajos, Kaszanyitzky Andor, ifj. Horvát József, Horváth János, és dr. Tóth Kálmán. A Kossuth-utcai kerületben: Alföldi Gábor, Dicsőfi József, Fésüs Lajos, Kelemen Gábor, dr. Körösi Kálmán, Pethő István, Polgári Márton, Rochlich Artur. A Varga-utcai kerületben: Harsányi Gusztáv, Poroszlav László, Jánosi Zoltán, dr. Révi Nándor, Ériez Ernő, Motesiczky Hugó, Zelinger Ede, Pálffy Gábor. A bizottság a Hatvan-utcai kerületben lefolyt választást nem igazolta hanem elrendelte a vizsgálatot.

— **Debreczen jövő évi választói.** Debreczen város képviselő választóinak névjegyzékét kiigazító bizottság hétfőn kezdte meg működését a városháza nagytermében. A választó közönséget ezuttal is figyelmeztetjük, hogy jól felfogott érdekükbe igyekezzenek az összeíró bizottság előtt megjelenni és ott az esetleges észrevételeiket megtenni. A kik azt hiszik, hogy most már választói joggal bírnak, azok is jelentkezzenek és ha alapos a kérelmük, a bizottság a névjegyzékbe felveszi őket is. **Jelentkezésk mindenki**

a bizottság előtt még ma vagy holnap szerdán, mert akkor a bizottság befejezi működését.

— **Az épeszű őrült vádjai.** Megírta a napokban, hogy Szilágyi Gábor 22 éves debreceni fiatalember, kit elmebajjal szállították be a nagykallói elmeógyógyintézetbe, a téholydából másodizben megszökött. Szilágyi Debreczenbe jött és az itteni rendőrségnél olyan dolgokat beszélt el, melyek valóban felháborítóak, ha igazak. Szilágyi elmondta, hogy a kallói téholydában ütötték, verték, éhezették és bár ő többször kérte, hogy vizsgálják meg, mert ő nem őrült, ahelyett, hogy intézkedtek volna, megvizsgálták volna, még rosszabbul bántak vele. **Mikor már nem bírta tovább a koplalást és az ütlegetést, megszökött** Szilágyi eme vádjáról Vaday ideiglenes főkapitány jelentést tett s azok valódiságának bizonyítása megkezdődött. Szilágyit azután dr. Varga Emil főorvos megvizsgálta és **épelméjének nyilvánította.** Időközben az árvaszék vette kezébe Szilágyi ügyét, Szilágyit bevitették a kórházba megfigyelés végett, azonban a kórház igazgató főorvosa, dr. Ujfalussy József úgy nyilatkozott, hogy nem érzi magát illetékesnek elbírálni, elmebajos-e Szilágyi, vagy nem, hanem szakértők kiküldését kéri annál is inkább, mivel Szilágyi ellen itéletet lopási ügyében elmebajára való tekintettel nem hozott a törvényszék. Szilágyit most a törvényszéki orvosok veszik megfigyelés alá.

— **Drágább lett a mazsola és füge.** Az a csunya vám megdrágítja még a legedesebb dolgokat is. A mazsola szálló vámját a most életbe lépett új vám aifa jelentékenyen fölemelte és máris jelentékenyen megcsappant trieszti jelentés szerint a mazsola kínálat, meri a magas vámtételek miatt annak tömeges fogyasztása elmarad. Drágább lett a füge is, ugy koszorokban, mint hordókban és a magasabb árak dacára ennek forgalma még elég élénk. A zsurok csemegéjét is most már jobban meg kell majd becsülni, mivel az megszűnt olcsó portéka lenni. No de legjobb — nélkülözni, hadd érezze a nyomort és szenvedést a külföld is.

— **Bosznia alkotmánya.** Tudvalevő dolog, hogy a boszniaiak és hercegovinaiak kérvényt nyújtottak be a közös miniszterekhez, melyben polgári jogokat és alkotmányt kérnek. Most arról értesülünk, hogy e kérvényt a bécsi kamarilla meglepetésére aláírta Zimonits Péter gör. kel. metropolita, Buconits Pascal rom. kath. püspök és Csemalovits Muhamed török főpap is. Itt emlíjük meg, hogy Boszniában és Hercegovinában most nagyon örülnek amiatt, hogy Kossuth Ferenc a boszniai egyetemi hallgatók rezolúcióját szívesen fogadta és magáévá tette.

— **Katonai felülvizsgálat.** Ma a katonai vegyes felülvizsgáló bizottság a Pavilon lakanyában ülést tartott. Polgári részről Kovács József polgármester elnökölt. A felülvizsgálatra vezetett munkaképtelen családapát tényleg keresésképtelenné találták és így póttartalékos fiát haza fogják engedni.

— **Új vasúti állomás.** A debreceni füzesabonyi vasútvonalon Cserepes állomás elnevezéssel új vasúti állomás lesz Fried Leo tanyájánál. Az állomáson marha- és felrakás is fog eszközöltetni.

Még csak rövid ideig tart hatóságilag engedélyezett végkiárulásom.

beszerzési áron alól árulatom ki.

B O R S O S K A T A Debrecen, Városháza.

— **Jóváhagyott szabályrendelet.** A belügyminiszter leiratban közölte a városi tanácsossal, hogy a kórházi szabályrendeletet jóváhagyta. A miniszter néhány jelentéktelen észrevételt fűzött a jóváhagyáshoz.

— **Gyorsíró tanár.** Zöld József a főiskolai gyorsíró kör elnöke, Budapesten most sikerrel tette le a gyorsíró szaktanári vizsgát. Zöld József egyike legjobb gyorsíróinknak, ki már számos versenyen nyert díjat.

— **Kitüntetett vasutasok.** Két érdemes, nyugalmába vonult vasuti tisztviselőt ért a miniszteri elismerés, s vette körül őket pályatársainak szeretete. — Jankovics Sándor mozdony felvigyázó és Papp András mozdonyvezető 40 évi szolgálat után nyugalmába vonulnak. Ezen alkalommal Vörös László kereskedelmi miniszter meleghangú, elismerő nyilatkozatot küldött a két veteránnak, akiknek tiszteletére bucsu lakoma is volt a „Bika” dísztermében. A pályatársak díszes ajándékát Nagy Emil nyújtotta át. Ugy tudjuk, hogy a nyugalmába vonuló vasutasok kitüntetésre is felvannak terjesztve.

— **Egyszerű megoldás.** A mi bohémlelkű, örökifjú Kovács János kitűnő arcképfestőnkéről beszélnek a következő jóízű adomát:

Van a Hungária kávéháznak egy törzsvendége, aki arról ismeretes, hogy kevés embernek van csunyább ábrázata, mint neki. Ez az ur lefestette magát. Amikor a kép kész volt — a kép egyébként természetű és művészi kivitelű volt — az ur megnézte a képet és — nem akarta elfogadni.

— De nézze kérem, mondta a festő, a kép jó, önnek nem lehet ellene kifogása.

Az ur azonban csak megmaradt amellett, hogy nem veszi át a képet. Végre ajánlattal hozakodik elő:

— Tudja mit. Feleárárt megveszem.

De a festő azonban ebbe nem ment bele. Most már a rendelő kapacitálta:

— De nézze, ugysem tud a képpel mit csinálni, adja ugy, ahogy mondom.

— Nem adom.

— De hát mondja, mit csinál vele?

— Festek rá még hátul farkot, kiállítom és eladom — majomnak — felelte Kovács János és a derék ur nyomban kifizette az árát és rohant a képpel haza.

x Régen volt és soká lesz oly kedvező alkalom olcsón vásárolni mindenféle célszerű ajándéktárgyakat, gyermekjátékokat és műiparú különlegességeket mint most. Mentze Henrik újdonságok áruhaza teljesen feloszlít Piac és Szent Anna-utca sarkán, a rak-táron levő áruk beszerzési áron alul árusítatnak el. Berendezés és a portálé eladó. 140—x—19.

x Orvosi tekintélyek előszeretettel rendelik esz és köszvényes beteg részére a híres király balzsamot, mert ez érdemeiben páratlan, már nehányszori bedörzsölés teljes gyógyulást idéz elő. Ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, — Debrecen Kossuth-utca „Arany egyszerű” gyógyszerár. 107—x 22.

TAVIRATOR.

Fejérváry Bécsben.

Bécs, március 27. A fődarabot Fejérváry ma délelőtt 10 órakor fogadta Montecuccoli tengernagy látogatását. Délelőtt fél 11 órától 12 ig a magyar házban tanácskoztak a miniszterek. A tanácskozáson részt vett Vészi József miniszteri tanácsos, a sajtóiroda főnöke is és Márfy Albin államtitkár is. A kabinet tagjai még ma visszatérnek Budapestre, csupán Fejérváry marad még Bécsben holnap is, mert ismét rapportra megy a császár elé.

Az öszhang teljes.

Budapest, március 27. A budapesti és bécsi lapok utóbb arról írtak, hogy a darabont-kabinetben egyenletlenségek vannak. Erre vonatkozólag most a felhivatalos Budapesti Tudósító jelenti, hogy a kabinetben teljes az öszhang. A hirt azonban e cáfolat dacára megerősítik.

Mi lesz?

Bécs, március 27. Bár se a kabinet tanácskozásáról, se a Fejérváry kihallgatásáról nem szivárgott még ki határozott értesítés, a lapok arról írnak és ami igen valószínű is, hogy a tanácskozások arról folytak, hogy lesznek-e a törvényes időben választások vagy sem? Fognak-e erőszakkal ujoncoztatni vagy sem? Hajtják-e erőszakkal az adót vagy sem? A sajtó ellen támadnak-e újabb szigorító rendeletekkel vagy sem? A kivételes, rendkívüli bíraskodást megkezdik-e vagy sem? **Tény, hogy rövidesen döntés lesz.** A helyzet hír szerint a Széll Kálmán beszéde után lényegesen megváltozott és magában a kabinetben is erős vitát provokált. A kabinetben is akadtak, akik amellett vannak, hogy a választások a törvényes határidőben kiirassanak. **Az új Háznak egyéb teendője nem volna csak az általános, titkos szavazati jogról szóló törvényjavaslatot letergelyelje.** Akkor újra feloszlátják a Házat és az általános választói jog alapján rendezik el a választásokat ez év őszén. Ez a hír annál több hitelre talál, mert állítólag az udvar Budapestről olyan értesítést kapott, hogy az **ellenzéki pártok is elfogadják ezt a tervet.** Az uralkodó is belemegy e terv megvalósításába, ha az általános választói jogról szóló törvényt a Fejérváry-kormány csinálja meg. Ha a döntés a választások kiírása mellett lesz, akkor a kormány többi tervei függőben maradnak.

Nagybeteg főhercegnő.

Bécs, március 27. Mária Josefa főhercegnő, Ottó főherceg felesége vakbélgyulladásban veszedelmesen megbetegedett. A főhercegnőt a Löw-féle szanatóriumba szállították, a hol megoperálják.

Hajnóci vallani akar.

Budapest, március 27. Hajnóci József, Bubits Zsigmond volt kassai püspök titkára, ma a rendőri börtönből felüzent Ujhelyi rendőrfogalmazónak, hogy vallani akar. Mikor felvezették, Fényes Samu védője tanácsára kijelentette, hogy vallomását csak az ügyészségen hajlandó megtenni.

— Ha én beszélni fogok, akkor a püspökről lehuzom a reverendát — mondta fenyegető hangon.

Nem is vallott. Délelőtt 11 órakor kocsin át is vitték az ügyészségre.

Törvénykezés.

Vád a tulvilágról. Annak a léha szerelemkeltésnek, melynek a múlt hónapban a szép Steiner Boriska esett áldozatul, ma volt az utolsó nyilvános mozzanata. Ifjú Varga Lajos elegáns császárkabátban, simára fésült hajjal lépett be szuronyos börtönőr kíséretében a tárgyalási terembe, hol a leány apján és a többi beidézetten kívül nagy közönség volt jelen. A főtárgyalást dr. Oláh Miklós elnök nyitotta meg a figyelmeztete

a közönséget, hogy teljes csendben és nyugodtan hallgassák végig a tárgyalást, tetszésüket vagy nem tetszésüket ne nyilvánítsák, mert a zajongót vagy közbeszólót megbüntetik. Oláh azután Vargához szólott, ki a vádlottak padján ült s a bíró beléptekor állott fel.

— Hogy hívják? — kérdi a bíró.

— Varga Lajos.

— Mikor született?

— 1883 október 2-án.

— Milyen vallásu?

— Római katolikus.

— Nőtlen? — kérdi az elnök.

Varga lehajtja fejét s alig hallhatóan válaszol:

— Nőtlen vagyok.

A többi általános kérdésekből kitűnik, hogy Varga a budapesti egyetem hallgatója, a 39. gyalogezredből elbocsátották és 1902-ben párviadal vétségéért 8 napi államfogházra ítélték. Az elnök azután a vádat ismertette, hogy az ügyészség ellene öngyilkosságra való felbujtás, vagyis emberélet elleni vétség miatt emelt vádat. Megtörve hallgatta a fiatal, könnyelmű ember a vádat. Minden szó le-sújtólag hatott rá, mintha annak a szegény, szép leánynak az ajkáról hangzanék el, ki miatta itta ki a mérgegpoharat, kit az ő szerelme kergetett a haláiba. A hallgatóságon is a mély megdöbbenés ült. Dr. Körössy Kálmán, Varga védője terjesztette elő azután, hogy a főtárgyalás kényes részleteire való tekintettel rendelje el az elnök a nyilvánosság kizárását. Az elnök a zárt tárgyalást déli 12 órakor elrendelte. A főtárgyalást déli után folytatják. Ugy értesülünk, hogy bárminő lesz is az ítélet, Varga megnyugszik benne, hogy büntetésének kitöltésével minél előbb Amerikába vándorolhasson.

Sóvágó vád alatt. A Méliusz-téri rablógyilkosság gyanúsítottja, a többször büntetett Sóvágó János védője, dr. Kardos Samu az ügyész vádirata ellen kifogásokat adott be. A vádtanács a kifogásokat elutasította és rablással párosult gyilkosság és gyilkossági kísérlet büntette miatt vád alá helyezte.

Eladták a más lisztjét. Klein Ignácé, kinek férje egy lisztkereskedésben volt alkalmazva, különféle manipulációt csinált az üzletbe szállított lisztekkel és az eltulajdonított lisztet apjához, Schvare Jónáshoz vitte. A törvényszék ma az asszony 8 rendbeli magán vagyoni elleni kiűgás miatt 48 korona, apját pedig 6 hasonló kihágásért 36 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ügyész semmisségi panaszt jelentett be; a vádlottak megnyugodtak.

Nyilttér.

Nyilatkozat.

Legelőbb is kijelentem, hogy utoljára foglalkozom Székely Imrével a lap hasábjain, aki ma folytatta e Népszava „leleplezéseit.” Annak idején, amikor a Népszavában azok a támadó, rágalmozó és gyalázkodó cikkek ellenem megjelentek, az összes fővárosi lapokban kinyilatkoztattam, hogy a törvényszék sajtóbírósa elé viszem az ügyet, ott módjában lesz a névtelen rágalmozóval állításait bebizonyítani. Erről Székely Imre tudott. Tehát tudatosan olóztta át a Népszava cikkeit és ellátta a saját kloak szerű kommentárjaival.

Most már szinte sajnálom, hogy az első felindulásomban nem tudtam meg-

becsülni eléggé azt a tollat, melylyel tisztességes kenyeremet, becsületesen megkeresem és durvaságokra ragadtattam el magamat.

Bár az íróasztalom fiókja több súlyosan kompromittáló dolgot rejteget Székely Imrének nyiregyházi és debreceni viselt dolgairól, de azokat nem teszem közzé, mert nem egyezik meg izlésemmel, hogy az újságolvasó közönséget Székely Imre szennyvesével traktáljam. A mérhetlen durvaságok és piszkolódások terére sem követhetem, mert olyan rekordot, mint amelyet ebben Székely Imre elért, sohasem fogok elérni. Csupán csak azt jelentem, hogy a mai napon beadtam Székely Imre ellen a feljelentést a debreceni törvényszékhez 4007/B.906 szám alatt.

Ma d ott el fog dőlni rövidesen, hogy **Székely Imre-a a gazember,** vagy én.

Békásy Jenő.

Közgazdaság.

Kőbányai sertésüzlet. Budapest, március 27. Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 125-127 fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 138-139 fillérig. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm súlyban) 133-139 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 138-140 fillérig. Sertéslétszám: 1906 március 24-dik napján volt készlet 43.775 db. 1906 március 25-ik napján felhajtott 277 darab. 1906 március 25-dik napján eszállított 272 darab. 1906 március 26. napjára maradt készlet 43.770 darab. A hízott sertés üzletirányzata csöndes.

Bécsi vágóma-havásár. Szent-Mark március 27. Felhajtott: 4103 darab vágómarha és pedig 3570 hízott és 533 darab kicsontozni való marha. Árjegyzék: elsőrendű hízott magyar ökrökért 73-84 koronáig, kivételesen 79-84 kor.-ig. Hízott tarka ökrökért 81-91 koronáig, kivételesen 92-97 koronáig. Bikákért 52-74 koronáig, kivételesen 71-80 koronáig. Bivalyokért 45-60 koronáig métermészánként élő súlyban levonás nélkül. Az irányzat általában lanyha volt, az árak 1 koronával métermészánként csökkentek.

Regény-Csarnok.

Százezer éves lányom.

Írta: **Révész Gyula.**

— Végre! — kiáltotta diadalmasan s a visszhang utána dörögte a győzelmi kiáltást.

Mi az, a mi ennyire kihozta sodrából a tiszteletreméltó tudóst? Egy lányom, egy meztelen láb nyoma a nyílás szélén. Az ősi ember lába nyoma, egy százezer éves lányom. Ligeti óvatosan megéskolte, nehogy egy porszem is elkaldójék róla. Azután hozzálátott a tudományos buvárlathoz. Legpontosabban lerajzolta, elülről, oldalról, hátulról, hosszmetézetben, keresztmetézetben; lemérte a mélyedésnek nagyságát, az egyes ujjak formáját. Eközben arra a meglepő fölfedezésre jutott, hogy az ősember lábán két hüvelykujj volt és pedig a második a kieuji helyén.

Órák hosszúig jegyezgetett naplójába, a míg végre elkészült munkájával. Azután még egyszer körüljárta a barlangot, a mely ezzel a teremmel véget is ért. Több lányomra nem akadt, a mit akképpen magyarázott meg, hogy a barlang talaja mindenütt sziklás, csak közvetlen a patak nyílásánál van homokos talaj. Éjszaka volt, a mikor a szabadba jutott. Megvárta, a míg megvirradt,

azután boldogon fűtyörészve hagyta el világraszóló fölfedezésének helyét.

II.

Óriási feltűnést keltett a tudós világban Ligeti könyve, amelyet a százezer éves lányomról írt. Valóságos forrongás támadt a paleontológusok között a szenzáció nyomán, mert minden eddigi föltevést megdöntött, amit az ősemberről alkottak. Sutba került az a hit, hogy az első emberek óriások voltak, mert a biharfüzesi lelet azt bizonyítja, hogy őseink is csak normális nagyságúak voltak. A két hüvelykujj még Darwin báberait is alaposan megtéptáta, mert tudva levő, hogy a majmok is csak egy hüvelykesek.

Ligeti az egyetlen lányomból, amelyről ritka élelétással megállapította, hogy női lábtól, még pedig jobblábtól származik, megkonstruálta az egész ősember. Könyvének elő lapját az ősasszony színes képe díszíti amelyről nem hiányzik a fügefalevél sem. Természetesen nemcsak a lábakon, hanem a kezekon is két két hüvelykujj látható. Az ősasszony a rajzolat szerint rettenetesen csunya lehetett, mert testét sűrű sörte fűdte, jába rövid, keze hosszú, homloka lapos, haja borzas, szeme beeső, arc csontja kiálló.

Nagy probléma volt ez a levélke Ligetinek, Szörnyen zavarba hozta. Végre azonban megnyugodott abban a gondolatban, hogy tréfát akarnak tenni vele. Meg is fedkezett az egész dologról, amikor a következő héten újabb képeskártyát kapott az ismeretlenről. Szólt pedig az irás eképpen: „Be fogom bizonyítani, hogy az ön ősasszonya egy cseppet sem hasonlít ehhez a képhez. Különösen ami a két hüvelykujját illeti, légből! kapott koholmány. Vasárnap délután három óraker újra várom. Valaki!”

— Végére járok a dolognak! — pattant föl helyéről Ligeti.

Hevesen föl s alá járkált szobájában.

— Ha rátalálok arra a valakire, összemorzsolom! — kiáltotta dühösen s elrohant hazulról.

A képeslevelezőlapok milliói elterjesztették a világban ezt a képet s így nemcsak a Kárpátoktól az Adriáig, hanem a Spitzbergáktól Patagóniáig ismerte minden ember, aki nem analfabéta. Az anyák ezzel ijesztgették gyermekeiket, ha nem akartak aiudni. Természetes, hogy Ligeti népszerűsége nőttön-nőtt s hírnevét minden primadonna megirigyelte. Könyvével nemcsak anyagi függetlenségre tett szert, hanem erekllyei közé harminckét akadémia diplomáját is elhelyezhette.

Amikor tetőpontján volt dicsőségének, egy váratlan esemény megzavarta boldogságát. Egy szép napon ugyanis képeslevelezőlapot kapott az ősasszony képével, rajta a következő rejtelmes sorokkal: „Ha kíváncsi az ősasszonyra, legyen szerencsém a biharfüzesi barlangban, a második teremben, vasárnap délután három óraker. Valaki.”

III.

A százezer éves lányom hírneves szerzője a barlangban ült s áhítattal szemlélte az ősasszony lányomát, amelyet még érintetlen állapotban talált. Egyedül volt a boltos üregben, de azért türelmesen várakozott, mert a három órából még hiányzott néhány perc. Kezében tartotta az óráját.

— Három óra, — szólott.

— Itt vagyok! — hangzott a felelet s belépett a barlangba a szűk folyosóról egy — szép leány.

Ligeti mindenre inkább el volt készülőve, csak erre nem. Azt hitte, hogy vagy senkisémet jelenik meg a légytotton, vagy pedig barátai fognak berontani, hogy egy kis áldomással megünnepeljék a tréfát. De ime, a Valaki egy fiatal leány, még pedig urileány. Egy kissé szorongott is a protes szor, mert még csak az előbb is arra gondolt, hátha egy tudós vetélytársa a Valaki, aki argumentumokkal fölfegyverkezve jön, hogy megdöntse fölfedezését. Amikor magához tért bámulatából, a megkönnyebbülés sóhajta hagyta el keblét. Hiszen csak egy győnge leányzó az ellenfele, tehát nincs veszedelemben a nimbusza.

(Folyt. köv.)

MAGYAR

Állam vasutak

monotrendje

1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul:		óra	perc	
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	46	
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57	
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30	
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	25	
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—	
Csak Szatmár (gyorsvonat) —	d. u.	6	55	
Csak Szatmár (teher v. sz. sz.) —	este	8	24	
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.) —	d. u.	12	11	
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	51	
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	17	
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	36	
	m. á. vasúttól	reggel	5	35
	vásártérrel —	reggel	5	44
	m. á. vasúttól	d. e.	8	09
	vásártérrel —	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	m. á. vasúttól	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	vásártérrel —	d. u.	11	20
felé	m. á. vasúttól	d. u.	4	41
	vásártérrel —	d. u.	4	54
	m. á. vasúttól	este	7	—
	vásártérrel —	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4	35	
F.-Abony felé vásártérrel —	reggel	4	56	
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-től	d. u.	4	56	
O.-Köcs—Polgár felé vásártérrel	d. u.	5	16	
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9	35	
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51	

Bpestre érkezik:		óra	perc
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35

Budapestről Debrecenre indul:		óra	perc
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor ér. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor ér. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor ér. sz. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor ér. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15

Debrecenbe érkezik:		óra	perc
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	8	29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6	40
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	8	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	48
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	57
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. e.	4	31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10	11
Csak M.-Szigetről — — —	este	6	43
Szatmár felől — — —	este	8	04
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	8	19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	11	31

B.-Sz.-Mihály	vásártérre —	reggel	7	33
H.-Böszörmény	mávasúthoz	d. e.	7	40
felől	vásártérre —	este	6	22
	mávasúthoz	este	6	28
	vásártérre —	d. u.	8	29
	mávasúthoz	d. u.	8	35

F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54
O.-Köcs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

10.000 méter hibátlan

ágyhuzat maradék,

minden I/a minőség 8-10 méter hosszú 16

krajcárért méterenként átadó

8000 méter legfinomabb irrlondi, rumburgi vászon és chiffon maradékok

8-20 méter hosszúak, szállítom 19 kr. méterenként utávért mellett.

Legkevesebb mennyiség 40-45 méter.

Meg nem felelők vissza vétetnek, mintak nem küldetnek. 178-1-1.

S. Stein

Weberei, Nachow, Csehország.

Elsőrangú írógép-márkánk debreceni képviselőjét papírkereskedőre öhajtuk bizni.

Kitűnően bevezetett márkáról és állandóan fokozódó jövedelemről van szó. Raktárt tartani és pénzt befektetni nem kell. Bemutatási célra írógépet állandóan díjmentesen bízományba adunk. A szükséges szakismeret megszerzésére a cég önköltségen módot nyújt. Ajánlatot lehetőleg budapesti referenciákkal „Jövedelem 920” jelíggel Leopold Gyula hirdetői irodájába, Budapest, Erzsébet-körút 41. kérünk.

160-1-

Mindenki, a ki bágyadtan és rosszul érzi magát

ideges és akarat képtelen, Sanatogen által új életkedvet és életerőt kap. Több mint 3000 tanár és orvos kitűnő hatását elismerte. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Ismeretést ingyen és bérmentve küld Bauer & Co., Berlin S. W. 48 és a vezérképviselő **C. BRADY, WIEN I.**

136-4-

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel tiszta és ment káros alkatrészeketől.
Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György ur Aussighan bárkinnek, a ki bebizonyítja hogy szappana a „SCHICHT” névvel valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„SZARVAS” vagy „KULCS”-szappant)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.
A ruhát kiméli és megóvjá.

Mindennemű ruha és mosási módszer részére a legjobb és legolcsóbb. Hőfehér ruhát ad. A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darabszappan „Schicht” névvel és a „szarvas” vagy a „kulcs” védjeggyel legyen ellátva. 125-x

Ha egészséges és hosszú életű akar lenni, igyék E. Impér

„Répáti” gyógysavanyúvízel

Magyarország giesshüblje !!

lize és gyógyhatása páratlan.

Gyógyjavaslat: felesleges savképződés, a légző és emésztő szervek mindennemű hirtelen megbetegedésénél, köhögés, rekedtség, gyomor és bélbajok a hólyag hirtelen megbetegedései, máj- és vese, köszvényes bántalmak, vérszegénység ellen.

Házhoz szállítva:

1 lt. „Répáti” gyógyviz üveggel együtt	32 fillér
üvegeket visszavesszük:	12 "
1/2 lt. „Répáti” gyógyviz üveggel együtt	23 fillér
üvegeket visszavesszük:	7 "

Róraktár Debrecen és vidékére.

Weisz Andor Csapó-u. 1.

Telefon. 332

128-x

Még csak rövid ideig tart

hatóságilag engedélyezett végkiárulásom.

Az összes raktáron levő árukészletet mélyen a beszerzési áron alól árusítom ki.

117 x-12

Borsos Kata

DEBRECEN, VÁROSHÁZA.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija 10 szög 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

A „DEBRECZEN” szerkesztőségének és kiadóhivatalának
Telefon száma
412.

Eladás.

Matt ág
teljesen új állapotban nagyon olcsó eladó. Kétfalomban u. 17. szám alatt

Kiadó bolt
helyiség lakással Csapó-u. 28. szám. Értekezhetni ugyanott és Piac u. 44. szám alatt.

Posta könyv
ajánlott levelekhez félárban kapható a kiadóhivatalban Csapó u. 10. sz.

Közönséges

osonmag posta könyv félárban kapható a kiadóhivatalban. Csapó u. 10. sz.

Sestakertben

a nagyerdei járásban modern, kényelmes villa, fenyves parkkal, gáz bevezetéssel, jóvízű kúttal, 1400 négyzetölj jó karban levő termő szőlővel eladó, Értekezhetni Piac utca 44. sz. ügyvédi irodában 183-x17.

Óriási haszonnal

kecsgetető szabadalmazott találmány megvételére esetleg forgalomba hozatalára vállalkozó kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

3 szobás csinos

utcai lakás kiadó Lorántfi u. 42. 192-1-1.

Nagy választékban kaphatók:

Vászon áruk, férfi- és női készfehérneműk, Menyasszonyi keblengyék. A LEGSZEBB UJDONSÁGOK: Nap és esernyőkben, Csipkék szallagok, himzések. Divatos czérna és selyem női keztyük. Férfi-, női és gyermek harisnyák, Női csipkegallérok, férfi- és női nyakkendők,

jutányos szabott árakhoz.

Szabó Lajos Fiai.

108 x-23. **DEBRECZEN.** 1.
Divat, vászon- szőnyeg-áruháza.

Dr. Politzer Sanatóriuma

és vízgyógyintézeje,
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.
Egész éven át nyitva.

Vízgyógymódok. Villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő és ásványfürdők, forrólég kezelés, Vibrations massage hizlaló és soványító gyógymód. Inhalatók. **Javallatok:** Idegesség minden neme szív, tüdőbaj. Edző eljárások. Izleti és izom csúznál forró lékzezéssel hámulatos győgyeredmények. — Kitűnő ellátás, szép betegszobák, penzió (lakás és ellátás) naponta 5 és 7 korona. Állandó orvosi felügyelet. Felvilágosítással szívesen szolgál:

Dr. POLITZER JAKAB, az intézet tulajdonosa és vezetője.

Meggyőződhet

árunk versenyképességéről, mert kötésszerűleg megvettünk.

Legnagyobb vászonszövőgyárak

egyikétől 10000 vég 30 rőfös legkitűnőbb minőségű vásznat, tehát szállíthatunk minden magánfogyasztónak és viszontelárúsnak

legelsőrendű rumburgit . . . . . 84 ctmtr széles 5 frt 70 krjával
legfinomabb battisztvásznat . . . . . 84 „ „ 6 „ 10 „

eszerint legalább 30 százalékkal olcsóbban mint bárki más, utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.

== Meg nem felelő árúért a pénz visszaadatik. ==
Senki el ne mulassza e soha vissza nem térő kedvező alkalmat!

MELLER L. Egyed.

Hungária Vászonáruháza

Budapest V. Váci-körut 26.

Kolozsvártól két óra távol

fekvő község mellett a belsőségekből kiindulva egy tagban levő jó kényelmesen gazdálkodható birtok eladó. Lakóház, negyven drb. marhára köistáló stb. 15 hold szép belsőség egy része termő gyümölcsös. 135 hold kitűnő szántó kaszáló, részben sík, részben lankásan emelkedő terület déli fekvésű 120 hold erdő és kitűnő legelő. A birtok felszerelés nélkül bár mikor át vehető, ára harmincezer forint, ennek fele átvételkor fizetendő fele a birtokra kebelezve maradhat. Főut vezet végig a birtokban. 186-4-2.

Cím a kiadóhivatalban tudható meg.

Két üzletem van már megint!

fő üzlet **LOWY F.** Piac u. 24. Kistemplommal szembe.

fiók-üzlet, **FÓWY F.** Maradék áruháza Piac u. ca 19 szám. Bika-száloda mellett.

Fő czikkeim:

Costümre való női ruha szövetek. — **Kockás** és csikos Blous szövetek. — **Angol sima** női ruha szövetek.

Ujdonságok folyton érkeznek:

Most érkezett:

10000 mtr. francia delám ár . . . . . 65 kr.
10000 „ mosó delám ár . . . . . 27 kr.
Clott Paplan két személyes . . . . . **2.95 kr.**
Selyem, Cloit és Kasmir Panlanokat mérték után is készítettek.

Fő czikkeim:

Kész alyak, szövetből és Kartonból, — **Kész Blousok,** Szövetből, Selyemből, Batisztból és Kartonból.

Igen sok szövet, Delain, Batiszt és Karton maradékok, a melyeket

f e l i r b a n

lesznek eladva.

111-x-11

Lówy F. cég,

Lówy F. cég,

Lówy F. cég,

Lówy F. cég,

kérem figyelni a cég felírásra.